

AFFALDSPLANER

for almindelige
mennesker

Affald – i særdeleshed husholdningsaffald, er et emne, mange borgere har en mening om, og erfaringer med. Hvordan man håndterer sit affald, og hvad der er gode løsninger, er også et emne, der får mange borgere op af stolen. Vores affald indeholder en masse ressourcer, som er udvundet af jorden. Om det er plast lavet af olie, særlige metaller eller organisk materiale, så er det ressourcer, der ikke skal brændes af i et bæredygtigt samfund.

Jf. Formålet i DN's vedtægter er forningens overordnede og langsigtede mål, at Danmark bliver et bæredygtigt samfund med et smukt og varieret

landskab, en rig og mangfoldig natur og et rent og sundt miljø.

Et bæredygtigt samfund er i høj grad et samfund, der tager vare på jordens ressourcer. Derfor skal man først og fremmest forsøge at undgå, at der bliver produceret de store mængder affald, som vi ser i dag. De produkter, vi bruger i vores husholdning, har været med til at skabe affald i produktionen. Bemærk at denne vejledning "kun" omhandler det affald, der stammer fra vores forbrug i hjemmet - det vil f.eks. sige emballage eller produkter, som vi ønsker at skille os af med.

DN mener, at vi skal tage vare på de ressourcer, som vores affald består af. Det betyder, blandt andet, at vi skal væk fra at brænde dem af, og så vidt muligt genanvende de materialer, som vores affald består af. I dag sendes hovedparten af vores husholdningsaffald til et kommunalt affaldsforbrændingsanlæg.

I dette dokument kan du blandt andet læse mere om husholdningsaffald generelt, resultatet af en rundspørge vi har lavet til alle kommuner, gode eksempler på kommuner, der gør det godt på affaldsområdet. Du kan også få inspiration til, hvordan du som lokal DN'er kan arbejde med dette fagområde.

INDHOLD

1.0 Husholdnings affald generelt.....	3
2.0 Retningslinjer for lokale affaldsplaner.....	3
3.0 Status for kommunernes arbejde med lokale affaldsplaner.....	4
3.1 Kommuner, der endnu ikke har vedtaget affaldsplan.....	4
4.0 DN holdning.....	6
5.0 Eksempler på kommuner, der gør det godt på affaldsområdet.....	6
6.0 Hvordan kan man som DN'ere arbejde med dette område.....	8
6.1 Eksempel på hvad en lokal afdeling kan gøre.....	8
7.0 Nyttige links.....	9

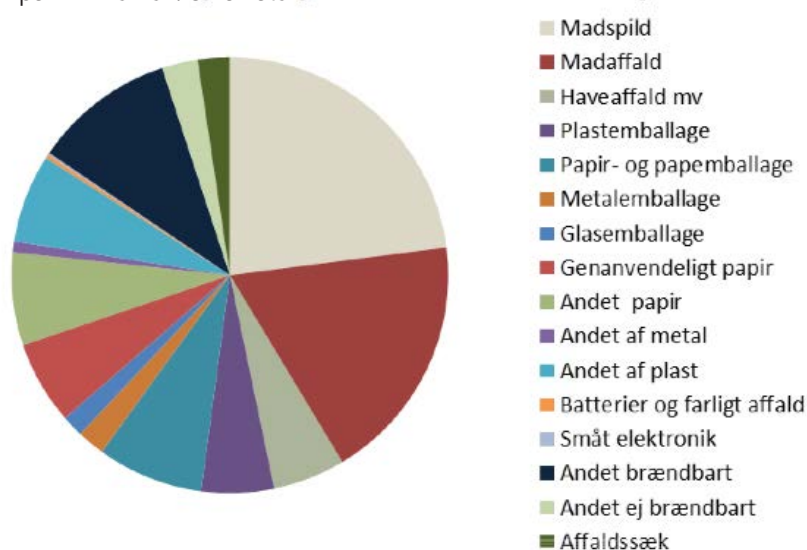
1.0 HUSHOLDNINGS AFFALD GENERELT

Husholdningsaffald er alt det er det affald, vi putter i vores skraldespand, stor-skrald, haveaffald og farligt affald, som vi kører på genbrugsstationen, eller kilde-sorterer til opsamling og genanvendelse.

Der er stor forskel på, hvilke affaldsordninger de enkelte kommuner har. I 16 kommuner sorterer man allerede i dag det organiske affald fra restaffaldet ude ved borgeren. I andre kommuner har man etable-ret særlige ordninger for de tørre fraktioner – metal, glas, plast mm.

Herunder kan du se en opgørelse fra 2012 over, hvad husholdningsaffaldet fra en enfamiliebolig typisk indeholder. Undersøgelsen er lavet af konsulentfirmaet Econet for Miljøstyrelsen.

Hvis du ønsker at lære mere om, hvad en skraldespand typisk indeholder, så se videoen på www.dn.dk/omaffald

2.0 RETNINGSLINJER FOR LOKALE AFFALDSPLANER

Det væsentligste mål i den nationale "Ressourceplanen for affaldshåndtering 2013 – 2018" – "Danmark uden affald" er, at min. 50 % af det borgerrelaterede husholdningsaffald skal gå til genanvendelse senest i 2022. Så er det op til kommunerne at lave lokale affalds-/ressourceplaner, der lever op til målet. Kommunerne har fået metodefrihed, og kan derfor selv vælge løsningerne. Men hvis man skal nå et mål om 50 % genanvendelse af husholdningsaffaldet, er der ingen vej uden om at ud-sortere det organiske affald, da det vejer meget i skraldespanden.

Alle landets kommuner skal senest i oktober 2014 have vedtaget en lokal affaldsplan. I praksis betyder dette, at planen senest skal være sendt i høring i august.

En lokal affaldsplan er normalt en plan for de næste 12 år, der revideres hvert 6. år. Da den nationale plan (som opstiller rammerne for de lokale planer) blev forsinket, gælder de planer, der nu bliver udarbejdet, kun frem til udgangen af 2024. Planerne skal være reviderede inden 1.1. 2019. Det vil sige, at den affaldsplan som udarbejdes nu, skal have særlig fokus på perioden frem til udgangen af 2018, men en kommune må også gerne tage planen op til revurdering i løbet af planperioden. Endelig vil staten evaluere kommunernes indsats i 2016 for at se, om udviklingen er på rette vej. Hvordan de vil måle kommunernes indsats, er endnu ikke afklaret.

Efter Affaldsbekendtgørelsens § 13, stk. 2

skal den kommunale affaldshåndteringsplan indeholde:

- 1) En kortlægningsdel, som beskriver status for affaldsområdet i kommunen.
- 2) En målsætningsdel, som redegør for kommunens overordnede målsætninger på affaldsområdet.
- 3) En planlægningsdel, som har særligt fokus på planlægningen de første 6 år af planperioden.

3.0 STATUS FOR KOMMUNERNES ARBEJDE MED LOKALE AFFALDSPLANER

Nedenfor findes en liste over, hvilke kommuner der allerede har vedtaget en ny affaldsplan. For de fleste kommuner gælder det, at affaldsplanen er nem at finde på de respektives hjemmesider. Ellers vil vi gerne være behjælpelige.

Albertslund	Greve	Lolland
Ballerup	Gribskov	Lyngby-Taarbæk
Brøndby	Guldborgsund	Morsø
Egedal	Herlev	Randers
Favrskov	Holbæk	Stevns
Faxe	Horsens	Tønder
Frederiksberg	Ishøj	Vallensbæk
Frederikssund	København	Varde
Furesø	Køge	Aabenraa

Hvis din kommune er en af ovenstående kommuner, betyder det ikke nødvendigvis, at fremtidens affaldsordning, for din kommune, ligger helt fast. Det vil derfor stadig være oplagt at kigge lidt i kommunens affaldsplan – og gerne tage en dialog med forvaltningen i kommunen, og evt. det lokale affaldsselskab og de lokale politikere om, hvad deres planer har af praktiske, miljø- og ressourcemæssige og økonomiske konsekvenser. Mange kommunale affaldsplaner er så overordnede, at de ikke siger noget om, hvilken konkret sortering kommunen vil tilbyde borgerne.

3.1 KOMMUNER, DER ENDNU IKKE HAR VEDTAGET AFFALDSPLAN

Vi tog i februar 2014 kontakt til de kommuner, der endnu ikke har vedtaget en ny affaldsplan. Listen findes herunder. Her er det desuden angivet, hvornår kommunen regner med at sende den ny affaldsplan i høring. Hvor der er angivet en stjerne (*) betyder det, at vi endnu ikke har modtaget svar fra kommunen.

Kommune	Høring(s periode)
Allerød	Juli – august
Assens	Endnu uvist, men forventer at overholde fristen 1/8
Billund	Endnu uvist, men forventer at overholde fristen 1/8
Bornholm	Uge 26-33
Brønderslev	Endnu uvist
Dragør	Endnu uvist
Esbjerg	Maj
Fanø	Medio april
Fredensborg	Juli – august
Fredericia	*
Frederikshavn	*
Faaborg-Midtfyn	Endnu uvist, men forventer at overholde fristen 1/8
Gentofte	*
Gladsaxe	Efter 1. oktober (uge 44 til 51)
Glostrup	Efter sommerferien
Haderslev	Maj – juni
Halsnæs	Efter 1. oktober
Hedensted	Endnu uvist, men forventer at overholde fristen 1/8
Helsingør	Efter sommerferien
Herning	*
Hillerød	April – maj
Hjørring	Endnu uvist
Holstebro	Sommer
Hvidovre	Maj – juni
Høje Taastrup	Endnu uvist

Hørsholm	Inden sommerferien
Ikast-Brande	Sommer
Jammerbugt	Medio juni
Kalundborg	Sommer
Kerteminde	Ultimo maj
Kolding	Juni – juli
Langeland	Medio juni
Lejre	Efter sommerferien
Lemvig	Sommer
Læsø	*
Mariagerfjord	April – maj
Middelfart	Ultimo juni (uge 26 til 34)
Norrdjurs	Sommer
Nordfyn	April
Nyborg	Senest i sommerferien
Næstved	April
Odder	Primo april
Odense	Medio juni (der afholdes: kick-off arrangement 14/6)
Odsherred	Endnu uvist
Rebild	Ultimo maj
Ringkøbing-Skjern	*
Ringsted*	Medio maj
Roskilde	Efter 1. oktober
Rudersdal	Juni
Rødovre	Endnu uvist, men forventer at overholde fristen 1/8
Samsø	Efteråret
Silkeborg	December
Skanderborg	Primo april
Skive	Sommer
Slagelse	Maj
Solrød	Maj
Sorø	Sommer
Struer	Sommer
Svendborg	*
Syddjurs	*
Sønderborg	Juni – august
Tårnby	*
Thisted	Efter sommerferien
Vejen	September – oktober
Vejle	Juni – juli
Vesthimmerland	Inden sommerferien
Viborg	Endnu uvist
Vordingborg	Primo maj
Ærø	Har været i høring. Forventes endeligt vedtaget i April
Aalborg	*
Århus	Endnu uvist, men forventer at overholde fristen 1/8

Det er lettest at få indflydelse på en lokal affaldsplan, inden den er sendt i høring. Derfor vil vi gerne opfordre alle afdelinger til at tage kontakt til jeres kommunale forvaltning – læs mere om, hvad du kan gøre senere i dette dokument.

Hvis der skulle være interesse for at læse hele svaret fra din kommune, er svaret også vedhæftet denne mail. Hvis der er spørgsmål til denne rundspørge, er du velkommen til at kontakte vores virksomheds-praktikant, Lasse Jesper Pedersen, på lasse@dn.dk.

4.0 DN HOLDNING

Helt overordnet er det DN's holdning, at vi skal have det organiske affald sorteret ud ved kilden, og at det som udgangspunkt skal sendes til biogas.

Dette er der flere årsager til, men de to mest væsentlige årsager er:

1: Det bliver lettere at genanvende det øvrige affald, når det ikke er blandet med madaffald. Det betyder f.eks. at det plast og metal, der sendes til genanvendelse, ikke skal skylles så mange gange for at blive klar til genanvendelse og man kan lave nye høje kvalitets produkter.

2: Det organiske affald kan blive til energi i form af gas, samt bruges til at opsamle næringsstoffer i rest-fraktionen til brug på de jorde, der har brug for næringsstoffer. Derudover vil der også i mange år frem være noget af restaffaldet, som ikke kan genanvendes, og hvor det bedste vi kan gøre er at forbrænde det på et affaldsforbrændingsanlæg, der effektivt udnytter energiresourcerne i restaffaldet. Dette er dog en væsentlig mindre del, end hvad vi i dag sender til forbrænding.

Det er DN's opfattelse, at fremtidens affaldsløsninger skal tænkes på tværs af kommunegrænser. Da mange kommuner allerede er fælles om at eje et affaldsforbrændingsanlæg, sker denne samtænkning allerede mange steder. Vi opfordrer kommunerne til at finde sammen om nogle gode løsninger, så vi får ensartet løsninger på tværs af kommunegrænser.

5.0 EKSEMPLER PÅ KOMMUNER, DER GØR DET GODT PÅ AFFALDSOMRÅDET

Der er i dag allerede 16 kommuner, der udsorterer det organiske affald. Disse kommuner anser vi som værende godt på vej. Men det er også vigtigt, hvor de sender det organiske affald hen. Nogle af de sjællandske kommuner, som sorterer det organiske affald fra, eksempelvis Holbæk og Kalundborg, sender deres organiske affald til det anlæg, der hedder Solum se evt.: <http://www.solum.dk/aikan>. Men der findes også andre anlæg, som kan bioforgasse organisk dagrenovation

Et af de store valg, alle kommuner står overfor nu, er valget mellem kildesortering eller centrale sorteringsanlæg. Det er ikke DN's opgave entydigt at give svare på dette spørgsmål.

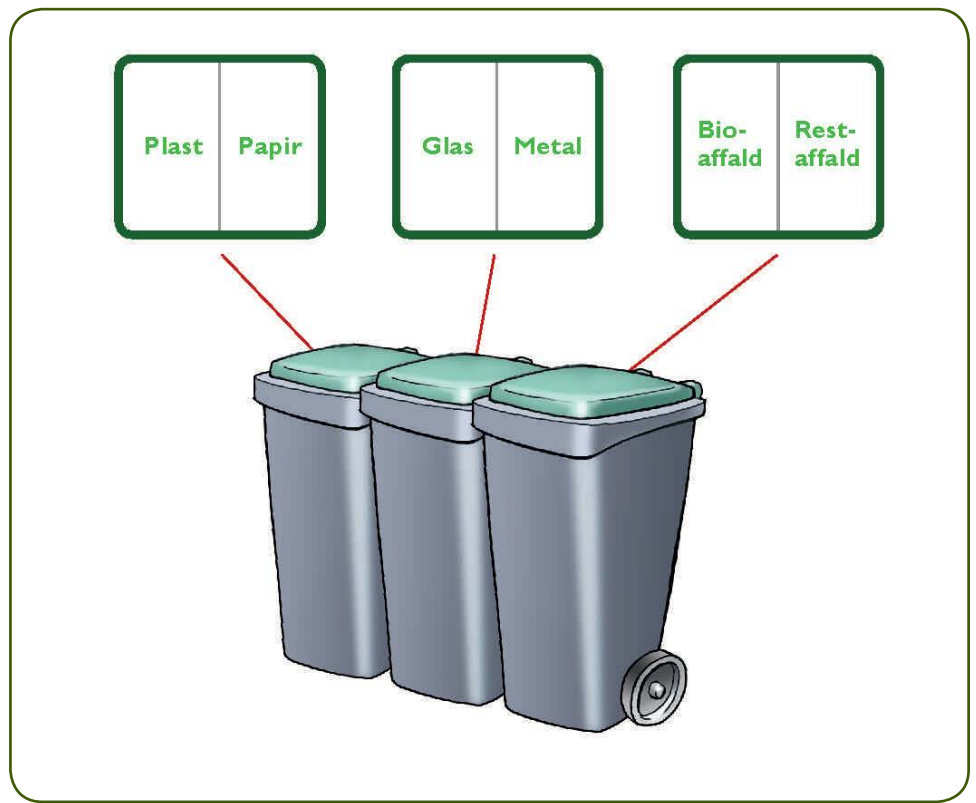
En løsning, som vi mener, giver rigtig god mening, er, at man som borger minimum får tre affaldsbeholdere: Bioaffald/organiskaffald til forgasning, tørt affald til sortering – her samler man f.eks. plast, metal og pap i en spand og sender det på sorteringsanlæg, og en lille restbeholder til forbrænding.

Kildesortering er, når affald bliver sorteret ude ved borgeren. Kildesortering er f.eks. når en borger putter det organiske affald i et rum for sig, plast i et andet rum og metal i et tredje. Et andet eksempel kan være, at man har et rum til alle de tørre fraktioner (plast og metal), et rum til den organiske fraktion og et rum til restaffald. Den tørre fraktion vil så skulle eftersorteres. Der er mange løsninger.

Centrale sorteringsanlæg kan også have forskellige funktioner. Nogle kan modtage alt det blandede husholdningsaffald og sortere det mekanisk evt. ved hjælp af en proces, hvor man koger affaldet og tilsætter enzymer. Andre anlæg kan f.eks. kun modtage de tørre fraktioner og så sortere disse

Der er flere kommuner, der har kørt forskellige forsøgsordninger, men hvis I skal have et godt eksempel med til jeres kommune, så se på Rødovre Kommunes affaldsplan: https://www.rk.dk/fileadmin/decentrale-sites/genbrug-med-omtanke/pdf/Pjece_om_fremtidensaffaldsystem_RIP.pdf

Her vil I blandt andet kunne se nedenstående løsning

En anden løsning ses i Herlev Kommune. Her er der fokus på de tørre fraktioner. Alle borgere i villaeer og rækkehuse har fået en beholder med fire rum til papir, plast, glas og metal ved siden af deres rest skraldespand. Det er vigtigt at huske, at en spand, som den i Herlev eller Rødovre, bliver hentet af en særlig skraldebil, der er inddelt i flere rum, så affaldet ikke bliver blandet sammen igen!

6.0 HVORDAN KAN MAN SOM DN'ERE ARBEJDE MED DETTE OMRÅDE

1. Se det svar sekretariatet har fået fra din kommune ang. affaldsplaner. Har du spørgsmål, så kontakt din kommune for uddybning. Er din kommune ikke en af de kommuner, vi har fået svar fra, så tag kontakt til kommunen og find ud af, hvem der udarbejder kommunens affaldsplan – i flere kommuner er det det lokale affaldsselskab, der er pennefører på affaldsplanerne.
2. Anmod om et møde med kommunens medarbejder på affaldsområdet, samt evt. det lokale affaldsselskab for at høre, hvilke planer kommunen har, og for at fremlægge DN's holdning til affaldshåndtering. Gør det gerne klart, at DN støtter op omkring kommunen, hvis der bliver lagt op til bæredygtige løsninger.
3. Hvis kommunen ikke har planer om at fremme genanvendelse i tilstrækkelig grad – så kan I vælge at skrive et brev til byrådet/kommunalbestyrelsen om hvorfor det er vigtigt at ændre vores måde at håndtere ressourcerne i affaldet. Dette brev skal selvfølgelig afspejle, at vi i DN mener, at det er vigtigt, at vi i fremtiden genanvender de ressourcer, der er i affaldet, i langt højere grad end i dag.
4. Når den lokale affaldsplan sendes i høring, opfordrer vi til, at I skriver et hørings-svar. Ønsker I hjælp til et høringssvar, så kontakt endelig sekretariatet.
5. Derudover kan I lave presse – i form af kronikker, debatindlæg eller læserbreve.

Sekretariatet er selvfølgelig parat til at hjælpe!

6.1 EKSEMPEL PÅ HVAD EN LOKAL AFDELING KAN GØRE

Nedenfor ses en beskrivelse af hvordan DN-afdelingerne Holstebro, Lemvig, Struer, og nu også Skive, har forsøgt at påvirke processen omkring de nye affaldsplaner i hhv. 2009 og i 2014:

”DN-afdelingerne i Holstebro, Lemvig og Struer udarbejdede i 2009 et oplæg på 52 sider til den nye affaldsplan, som de 3 kommuner og affaldsselskabet NVR affald I/S skulle udarbejde. De mange data var mulige og overkommelige pga. at en ledende medarbejder i affaldsselskabet var en del af DN-arbejdsgruppen.

DN-oplægget blev forelagt adm. repræsentanter for affaldsselskabet og politiske repræsentanter med sæde i selskabets bestyrelse. Denne proces affødte ikke de store påvirkninger, fordi selskabets pennefører ikke fandt dem interessante og i stedet skrev sit eget oplæg. Dette blev præsenteret i teknikergruppen (medlemskommunernes administrative repræsentanter), som ikke ønskede ændringer, der kunne påføre dem ekstra arbejde og måske politisk besvær.

I forbindelse med opstarten af det nye affaldsselskabs affaldsplan (selskabet er pr. 1/1/2014 udvidet med Skive Kommune og hedder nu nomi4S) blev DN-taktikken så en anden, idet hver af de 4 afdelinger bad om et møde med den kommunale medarbejderrepræsentant i nomi4S's arbejdsgruppe.

Der har været afholdt fire positive møder indtil nu, hvor man har lyttet og hvor 2 af kommunerne havde inviteret en ledende medarbejder fra nomi4S med. Vores klare indgang i samtalerne var afsnit 5 i høringsudkastet til ”Ressourceplanen for affaldshåndtering 2013 – 2018 - Danmark uden affald” og de min. 50 % dokumenterede mængder af det borgerrelaterede husholdningsaffald, der skal gå til genanvendelse senest i 2022.

Nomi4S's egne %-tal lød på max. 37 % pt. Så der var ingen tvivl om, at bl.a. det grønne or-ganiske affald skal tages ud til bioforgasning. 2 biogasanlæg eksisterede allerede og er klar i selskabsområdet til at modtage. Også et 3. anlæg er på vej. Men vi fik også en helt klar opfattelse af et øget fokus på de andre fraktioner, de ca. 8000 sommerhuses affald - og ikke mindst - en forståelse for en mere professionel tilgang til informationssiden, hvis nomi4S skal opnå en positiv borgerforståelse for flere husstandscontainere og en mere kvalitativ affaldsudsortering. Nu venter vi spændt på høringsudspillet i maj.”

På et DN affaldskursus den 1. marts 2014 blev der udtrykt ønske om, at der blev oprettet et netværk for frivillige med interesse i affaldsområdet. Der findes nu en side på Podio, hvor der dels er mulighed for, at se kursusmaterialet fra den 1. marts, men også mulighed for at erfaringsdele, sende spørgsmål osv. Ønsker du at blive medlem af denne gruppe, så send din mail adr. til sbf@dn.dk

Held og lykke med arbejdet.

7.0 HER FINDES EN LISTE OVER NYTTIGE LINKS:

- Ressourcestrategien, direkte link:
www.mst.dk/media/mst/Attachments/Ressourcestrategi_DK_web.pdf
- Ressourcestrategien, fakta-ark mm.
www.mst.dk/virksomhed-myndighed/affald/danmark-uden-affald-ressourcestrategi-2013/
- DN mener om affald:
www.dn.dk/omaffald
- Affaldsbekendtgørelsen:
www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=144826
- Orientering om forsinkelse af ressourcestrategien og beslutningen om udskydelse af fristen for de kommunale affalds-håndteringsplaner:
www.ft.dk/samling/20121/almdel/miu/bilag/342/1265380.pdf

Se DN's hørings svar til ressourcestrategien.

AFFALDSPLANER

for almindelige
mennesker

Danmarks
Naturfredningsforening